

Dosarul nr. 2r-978/18

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (Jud: A. Negru)

Instanța de apel: Curtea de apel Chișinău (Jud: N. Simciuc, I. Țurcan, I. Cotruță)

DECIZIE

12 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul

Judecătorii

Tatiana Vieru

Victor Burduh

Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de către Galina Belova,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Străisteanu și Daniela Gîrjev împotriva Galinei Belova cu privire la constatarea încălcării dreptului de a nu fi supuși tratamentului degradant și a dreptului la respectarea onoarei, demnității și reputației profesionale,

împotriva încheierii din 03 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de către Galina Belova,

c o n s t a t ă :

La 02 ianuarie 2017, Gheorghe Străisteanu și Daniela Gîrjev au depus cerere de chemare în judecată împotriva Galinei Belova cu privire la constatarea încălcării dreptului de a nu fi supuși tratamentului degradant și a dreptului la respectarea onoarei, demnității și reputației profesionale.

Gheorghe Străisteanu și Daniela Gîrjev au solicitat constatarea încălcării dreptului de a nu fi supuși tratamentului degradant și a dreptului la respectarea onoarei, demnității și reputației profesionale, încasarea din contul Galinei Belova în beneficiul Danielei Gîrjev a prejudiciului moral în sumă de 15000 de lei, iar în beneficiul lui Gheorghe Străisteanu a prejudiciului moral în sumă de 10000 de lei, încasarea din contul Galinei Belova în beneficiul Danielei Gîrjev a sumei de 460 de lei și în beneficiul lui Gheorghe Străisteanu a sumei de 300 de lei, cu titlu de cheltuieli pentru judecată, obligarea pârâtei să dezmință cuvintele necenzurate pronunțate public în privința reclamanților, în același loc public, în prezența acelorași persoane aflate la 04 iunie 2016, ora 20:02, în parcul „La Izvor” la „Terasa de Vară”.

Prin hotărârea din 08 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, s-a admis parțial acțiunea înaintată de Gheorghe Străisteanu și Daniela Gîrjev.

S-a constatat încălcarea de către Galina Belova la 04 iunie 2016 a dreptului reclamanților Gheorghe Străisteanu și Daniela Gîrjev, de a nu fi supuși tratamentului degradant și a dreptului la respectarea onoarei, demnității și reputației profesionale.

S-a dispus încasarea din contul Galinei Belova în beneficiul Danielei Gîrjeva, a prejudiciului moral în sumă de 10000 de lei și a taxei de stat în sumă de 500 de lei.

S-a dispus încasarea din contul Galinei Belova în beneficiul lui Gheorghe Străisteanu, a prejudiciului moral în sumă de 4000 de lei, a taxei de stat în sumă de 350 de lei, precum și a cheltuielilor de citare în sumă de 159,64 de lei.

S-a obligat Galina Belova în termen de 15 zile, de la devenirea hotărârii definitive, să prezinte scuze publice pentru cuvintele necenzurate și amenințările adresate Danielei Gîrjev și lui Gheorghe Străisteanu, în același loc unde a admis încălcarea drepturilor acestora, în parcul „La Izvor” la „Terasa de Vară”, situate în mun. Chișinău, str. Calea Ieșilor.

În rest, acțiunea reclamanților a fost respinsă, ca neîntemeiată.

La 15 septembrie 2018, Galina Belova, a depus cerere de apel nemotivată, solicitând admiterea cererii, repunerea în termenul de declarare a apelului, casarea hotărârii din 08 iunie 2018 a primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea reclamanților să fie respinsă.

Prin încheierea din 19 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis cererea Galinei Belova cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și s-a repus apelanta în termenul de depunere a cererii de apel. Cauza fiind ridicată de la examinare în ordine de apel și restituită în prima instanță pentru întocmirea hotărârii motivate.

La 05 ianuarie 2018, Daniela Gîrjev și Gheorghe Străisteanu, prin intermediul poștei electronice au depus cerere de recurs împotriva încheierii din 19 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului și casarea încheierii recurate.

Prin încheierea din 14 februarie 2018 a Curții Supreme de Justiție, s-a restituit cererea de recurs depusă de Daniela Gîrjev și Gheorghe Străisteanu, din motivul că încheierea prin care s-a admis cererea de repunere în termen a apelului, nu poate fi atacată cu recurs.

Prin încheierea din 06 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Galina Belova, fiindu-i acordat termen de 15 zile din momentul recepționării încheierii, pentru a depune în cancelaria Curții de Apel Chișinău, cererea de apel motivată și a dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 315 lei. S-a comunicat apelantei că în cazul în care nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită. Totodată, s-a convocat ședința de judecată cu privire la punerea pe rol a cererii de apel, pentru 03 octombrie 2018, ora 15:00.

Prin încheierea din 03 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel depusă de Galina Belova, din motivul că nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă la 06 iunie 2018 în conformitate cu art. 368 alin. (1).

La 14 noiembrie 2018, Galina Belova a declarat recurs împotriva încheierii din 03 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului și casarea încheierii contestate.

În motivarea recursului, Galina Belova a invocat că nu a primit copia încheierii din 06 iunie 2018 și nu a semnat niciun aviz, respectiv nu a cunoscut despre încheiere și nici despre ședința de judecată.

Recurenta a susținut că Curtea de Apel Chișinău nu i-a garantat posibilitatea de a fi prezentă în ședința de judecată și de a prezenta apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 03 octombrie 2018, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la dosar lipsesc.

Astfel, recursul declarat la 14 noiembrie 2018 este în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele considerentele.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din materialele dosarului rezultă că, la 02 ianuarie 2017, Gheorghe Străisteanu și Daniela Gîrjev au depus cerere de chemare în judecată împotriva Galinei Belova cu privire la constatarea încălcării dreptului de a nu fi supuși tratamentului degradant și a dreptului la respectarea onoarei, demnității și reputației profesionale.

Fiind investită cu examinarea prezentei cauze, prima instanța prin hotărârea din 08 iunie 2017, a admis parțial acțiunea înaintată de Gheorghe Străisteanu și Daniela Gîrjev (f.d. 68, 146-149).

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 15 septembrie 2017, Galina Belova a depus cerere de apel nemotivată, solicitând repunerea în termenul de declarare a apelului, fără a anexa dovada achitării taxei de stat (f.d. 76).

Prin încheierea din 19 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis cererea Galinei Belova cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și s-a repus apelanta în termenul de depunere a cererii de apel (f.d. 92, 93-95).

În conformitate cu art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În corespundere cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Prin încheierea din 06 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Galina Belova, fiindu-i acordat termen de 15 zile din momentul recepționării încheierii, pentru a depune în cancelaria Curții de Apel Chișinău cererea de apel motivată și a dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 315 lei. S-a comunicat apelantei că în cazul în care nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită. Totodată, s-a convocat

ședința de judecată cu privire la punerea pe rol a cererii de apel, pentru 03 octombrie 2018, ora 15:00 (f.d. 159, 160-162).

Potrivit citației se confirmă faptul că Curtea de Apel Chișinău a citat apelanta-recurenta pentru ședința de judecată din 03 octombrie 2018, ora 15:00 la adresa indicată în cererea de apel nemotivată, str. Cuza Vodă 17/1, ap. 153, mun. Chișinău și odată cu citația expediată a anexat și încheierea din 06 iunie 2018, prin care nu s-a dat curs cererii de apel (f.d. 163).

Prin urmare, instanța de recurs menționează că copia încheierii de a nu da curs cererii de apel a fost recepționată la 27 iunie 2018, de o persoană care locuiește la aceeași adresă indicată de recurentă, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d. 165).

Ulterior, prin încheierea din 03 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel depusă de Galina Belova, din motivul că apelanta nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) (f.d. 90-91).

Din conținutul încheierii recurate rezultă că restituirea cererii de apel a fost generată de faptul că apelanta nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței dispuse prin încheierea din 06 iunie 2018, referitor la prezentarea cererii de apel motivate și a dovezii de plată a taxei de stat.

Sub acest aspect, Colegiul consideră că, încheierea instanței de apel este emisă în conformitate cu prevederile legislației în vigoare. Or, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Instanța de recurs menționează că recurenta a beneficiat de termen suficient pentru a înlătura neajunsurile și urma să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (cauza Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a-și asigura drepturile sale de acces la instanță, fapt însă, ignorat cu desăvârșire de către ultimul.

Colegiul, menționează că afirmația recurentei-apelante că nu a semnat niciun aviz, nu a primit copia încheierii din 06 iunie 2018 și nu a cunoscut despre ședința de judecată, nu constituie temei de a considera că Curtea de Apel Chișinău nu a garantat recurentei-apelante posibilitatea de a participa la ședința de judecată. Or, odată cu participarea în cadrul ședinței de judecată din 19 decembrie 2017, în care s-a examinat cererea de repunere în termen a apelului (f.d. 91), Galina Belova a fost conștientă despre faptul că cererea de apel a fost pusă pe rol și trebuia să întreprindă toate măsurile necesare pentru a depune cerere de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat.

Instanța de recurs, relevă că potrivit avizului de recepție (f.d. 165), la 27 iunie 2018, de către o persoană care locuiește la aceeași adresă indicată de recurentă (str. Cuza Vodă 17/1, ap. 153, mun. Chișinău) a fost recepționată citația expediată de Curtea de Apel Chișinău, Galinei Belova.

În acest sens, urmează a fi remarcat faptul că prin prisma art. 105 alin. (6) din Codul de procedură civilă, care prevede că dacă nu îl va găsi pe destinatar la domiciliu sau la locul de muncă, persoana împuternicită să înmâneze citația sau înștiințarea o va înmâna unuia dintre membrii adulți ai familiei care locuiește împreună cu destinatarul și care și-a dat acordul să o primească, iar în lipsa acestora, o va remite organizației de exploatare a locuințelor, primăriei satului (comunei) ori administrației de la locul lui de muncă. Persoana care a primit citația sau înștiințarea este obligată să indice pe cotor numele și raporturile sale de rudenie cu destinatarul sau funcția sa. Totodată, ea este obligată să o înmâneze destinatarului cât mai curînd posibil.

Astfel, persoana căreia i-a fost înmănată citația destinată Galinei Belova, expediată la adresa str. Cuza Vodă 17/1, ap. 153, mun. Chișinău, avea obligația pozitivă de a o înmâna acesteia cât mai curînd posibil sau cel puțin să o înștiințeze, prin orice mijloc de comunicare posibil, despre acest fapt și după caz să-i comunice conținutul corespondenței.

Coroborînd circumstanțele relevate supra, Colegiul constată că Curtea de Apel Chișinău și-a executat obligația instituită la art. 100 și 102 din Codul de procedură civilă de a comunica apelantei încheierea din 06 iunie 2018, precum și de a o înștiința prin citație, despre locul, data și ora ședinței de judecată din 03 octombrie 2018, ora 15:00.

Totodată, instanța de recurs menționează că recurenta-apelanta s-a folosit cu rea credință de drepturile sale procedurale, fiind conștientă de faptul că prin încheierea din 19 decembrie 2017 a fost repusă în termen cererea de apel, iar la 23 martie 2018 i-a fost expediată hotărârea motivată din 08 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani (f.d.150), trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, de a proteja drepturile sale de acces la instanță și anume depunerea cererii de apel motivate și a dovezii de plată a taxei de stat.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

În corespundere cu art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Prin urmare, jurisprudența Curții Europene a stabilit că partea este obligată de a lua măsurile necesare pentru a se informa asupra evoluției procesului de judecată (a se vedea, spre exemplu, *Teuschler vs Germania (dec.)*, 4 octombrie 2001, *Sukhorubchenko vs Rusia*, 10 februarie 2005, parag 48, *Gurzhyy vs Ucraina (dec.)*, 1 aprilie 2008 și *Muscat vs Malta*, 17 iulie 2012, parag. 44).

Colegiul consideră că instanța de apel a creat posibilități egale, suficiente și adecvate în folosirea mijloacelor procedurale întru susținerea poziției ambelor părți și nu a defavorizat nicio parte.

În conformitate cu art. 27 alin.(1) din Codul de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rînd a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de

interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

În această ordine de idei, Colegiul conchide că argumentele invocate în cererea de recurs, indică direct la nerespectarea de către recurentă a drepturilor sale procedurale și eschivarea de la îndeplinirea actelor de procedură, în măsura stabilită de normele de drept procedural și nu pot fi acceptate de către instanța de recurs în vederea casării actului judecătoresc contestat.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, stabilind în jurisprudența degajată că în situația în care legislația procesuală permite declararea apelului împotriva hotărârii instanței de fond, instanța superioară poate restricționa dreptul la apel doar dacă constată că apelul respectiv nu corespunde cerințelor legale aplicabile (speța Tudor-Comerț c. Moldovei, hotărârea din 04 noiembrie 2008, definitivă din 04 februarie 2009).

Din considerentele menționate și având în vedere că încheierea contestată este întemeiată și emisă cu respectarea cadrului legal, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că cererea de recurs depusă de Galina Belova împotriva încheierii din 03 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău este neîntemeiat și necesită să fie respins, cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Galina Belova.

Se menține încheierea din 03 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Străisteanu și Daniela Gîrjev împotriva Galinei Belova cu privire la constatarea încălcării dreptului de a nu fi supuși tratamentului degradant și a dreptului la respectarea onoarei, demnității și reputației profesionale.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Victor Burduh

Nicolae Craiu